

ΤΑ ΤΩΝ ΒΑΥΑΡΩΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ¹

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1826—1829

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΒΑΥΑΡΟΥ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ
ΚΑΡΟΛΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΑΪΔΕΚ

Ὁ κόμης Καποδίστριας εἶχεν ἐπιφορτίσει τὸν τότε ὑπουργὸν Μαυροκορδαῖτον νὰ ἀγοράσῃ διὰ τὸν τακτικὸν στρατὸν βαθυκύανον ἐριούχον καὶ λινοῦν ὕφασμα καὶ νὰ ἀποστείλῃ μοι ταῦτα. Ἀντὶ τοῦ ἐριούχου ἐστάλη βαμβάκινον ὕφασμα, δὲν θέλω δὲ νὰ διευκρινήσω ἂν ἐκ παραδρομῆς ἢ ἐπίτηδες. Ἐπειδὴ ὁ Καποδίστριας δὲν ἠπίστατο κατὰ βάθος τὴν νεωτέραν ἐλληνικὴν, εὐκόλως αἱ λέξεις ῥοῦχο καὶ πανὶ συνεχύθησαν συνώνυμοι σχεδὸν οὕσαι ἐν τῇ ἐλληνικῇ γλώσσῃ καὶ ἐπομένως οἱ πτωχοὶ στρατιῶταί μου ἔλαβον οἰκτροὺς ἐπενδύτας. Ἐτι ὁ Μαυροκορδαῖτος δὲν ἐρρόντισε νὰ ἔλθωσι κομβία, ἐν Ἑλλάδι δὲ δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα πρὸς πώλησιν, οὕτως ὥστε ἠναγκάσθην ἀντὶ κομβίων νὰ θέσω πόρπας ἐπὶ τῶν στολῶν.

Ἐκαμον παρατηρήσεις διὰ τὴν συμπεριφορὰν ταύτην καὶ ὁ Πρόεδρος παρέσχεν ἐμοὶ πληρεξουσιότητα ὅπως μόνος εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φροντίζω περὶ τῶν τακτικῶν μου. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως ὤφειλον νὰ χρησιμοποιήσω τὰ ἀγορασθέντα καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στρατιωτικῇ παρελάσει ἣν ἐπεθεώρησα, οἱ στρατιῶται εἶχον ἱκανῶς οἰκτρὰν τὴν θέαν, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅση πολλοὶ νεοσύλλεκτοι ἄπειροι ἐντελῶς τῆς εὐρωπαϊκῆς στολῆς, εἶχον θέσει τὰ κράνη, ὧν χιλιάδας τινὰς εὗρον ἐλθόν, ἄνωθεν τῶν τουρκικῶν αὐτῶν φεσίων καὶ ἔθεσαν ἐντὸς τῆς περισκελίδος τὴν φουστανέλλαν, ἣν μάλιστα τινὲς ἀντιστρόφως ἐνεδύθησαν οὕτως ὥστε τὸ ἔμπροσθεν ἀνοιγμα τοῦ πανταλονίου ἤρχετο πρὸς τὰ ὀπίσω.

¹ Συνέχεια· ἴδε σελ. 184.

Μετ' οὐ πολὺ ὁμοῦς καὶ αἱ δυσχέρειαι αὐταὶ ἐξωμαλύνθησαν καὶ ὅτε τέλος ἔλαβον ἐριοῦχον καὶ κομβία, ὁ στρατὸς παρείχεν ὄψιν ὅλως καλὴν καὶ εἶχε συνειθίσει ἐν τῇ νέᾳ ἐνδυμασίᾳ.

Ταυτοχρόνως ἡσχολεῖτο ὁ Schnizlein περὶ τὸ ὀπλοστάσιον καὶ τὰς πυριτιδαποθήκας. Τὸ πρῶτον ἱδρυτο ἐντὸς ὀχυρώματος περιβρεχομένου ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀντικρὺ τῆς ξηρᾶς. Τὸ ἔδαφος ὁμοῦς ἐν τῷ ὀχυρώματι τούτῳ ἔκειτο τοσοῦτον βαθέως, ὥστε εὐρίσκετο ἐνίοτε ἓνα πόδα ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ὅσῃς νότιοι ἄνεμοι ἐκύλιον τὰ κύματα ἐντὸς τοῦ κόλπου· ἔπρεπεν ὅθεν νὰ ἀνυψωθῇ κατὰ τινὰς πόδας. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο δι' ἐργατῶν, αἱ ἀποσκευαὶ ἐξητάσθησαν καὶ ἐτέθησαν χωριστὰ κατὰ τάξιν. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εὗρον τὰ κράνη ἅτινα ἐδωρήθησαν ὑπὸ τῶν κομιτάτων, εἶτα δὲ πολλὰ τυφέκια, ἐναύσματα διὰ βόμβας καὶ χειροβούζια. Προσέτι ἔκειντο συνεσωρευμένα ὅλα ὁμοῦ καὶ πολλάκις λίαν ἐπικινδύνως χυτὴ πυρίτις, θείον, μόλυβδος ἀκατέργαστος, σφαῖραι καὶ θῆκαι φυσιγγίων, λωρία, πυριτοθῆκαι, ἐφίππια καὶ ἀναβολεῖς, λόγχαι, συνελόντι δ' εἰπεῖν ἐξ ὅλων ὀλίγα, ἀλλ' οὐδὲν ἐντελές. Τότε διέταξα νὰ κατασκευασθῶσι καὶ νὰ στηθῶσιν ἱκρία διὰ τὰ ὅπλα καὶ κρεμαστήρες διὰ τὰ λωρία κτλ., ὥς καὶ νὰ μετακομισθῶσιν ἅπαντα τὰ πολεμεφόδια ἐκ τοῦ φρουρίου τῶν Μεθάνων εἰς Ναύπλιον. Τὸ φρούριον τοῦτο τὸ κτισθὲν ὑπὸ τοῦ Φαβιέρου ἐπὶ τοῦ στενοῦ ἰσθμοῦ τῶν Μεθάνων ὡς καταφύγιον ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης ἔμεινε τότε φρουρούμενον ὑπὸ ἀποσπάσματος ἀπομάχων τακτικῶν.

Ὅτε ὅλα τὰ ὅπλα ταῦτα καλῶς καθαρισθέντα καὶ τακτοποιηθέντα ἐστήθησαν, ἔχαιρον ἐπὶ τούτῳ ὥς καὶ ὁ Γρίβας καὶ ὁ γέρον Κολοκοτρώνης καὶ ὅτε ἀστεϊζόμενος εἶπον αὐτοῖς ὅτι, ἂν ποτε ἀπέλθω, θέλουσιν εὖρεϊ ἐνταῦθα καλὴν εὐκαιρίαν πρὸς καταστροφήν, ἀμφότεροι διεμαρτυρήθησαν ὅτι τοῦτο οὐδέποτε ἔμελλε νὰ συμβῇ τοῦ λοιποῦ καὶ με διεβεβαίωσαν ὅτι, ἂν τοιαύτη τάξις ἐνυπῆρχεν ἐκεῖ πρότερον, οὐδεὶς ἤθελε σκεφθῇ νὰ καταστρέψῃ ταῦτα. Πρὸς τοῖς πολεμεφοδίοις τούτοις ἐπεμψέ μοι ὁ κ. Ἐυνάρδος ἔτι πλήρη ὀπλισμὸν ἐκ νέων θαυμαστῶς ὠραίων ἐφίππιων, χαλινῶν, πιστολίων, καραβινῶν καὶ λογχῶν διὰ 200 ἵππους, ὧν ἤμην τοσοῦτον φειδωλός, ὥστε ὀλίγα μόνον ἔδωκα εἰς ἀξιωματικούς τοῦ ἱππικοῦ¹.

¹ Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου καὶ τὸν θάνατον τοῦ Καποδιστρίου ἔλαβε ταῦτα ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ ὁ συνταγματάρχης Καλλέργης, ὁ διοικῶν τὸ ἱππικόν. Τὰ

Ὁ Schnizlein νῦν διέταξε νὰ ὀλκομετρηθῶσι καὶ νὰ ταξινομηθῶσιν αἱ σφαῖραι τῶν τηλεβόλων αἱ κείμεναι τῇδε κάκεισε, προσέτι δὲ ἐχύθησαν σφαῖραι τυφεκίων. Ταῦτα πάντα ἐποιοῦν ἄνευ ἀντιλογίας οἱ τακτικοὶ πυροβοληταί, ἅμα ὅμως ἦτο ὁ λόγος νὰ τακτοποιήσῃσι τὰς σφαῖρας ἐν σχήματι πυραμίδων ἢ νὰ μετακομίσῃσι τὰ κιβωτίδια τῶν χυθείσων σφαιρῶν τῶν τυφεκίων εἰς τὰς ἀποθήκας, ἀπεποιοῦντο τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τὴν θεωρουμένην ὑπ' αὐτῶν ὡς δουλείαν καὶ δὲν ἤθελον νὰ θέσωσι χεῖραν ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἤθελον νὰ πληρώσωσιν ἀχθοφόρους δηλ. χαμάλιδες.

Ὅτε ὁ Schnizlein μοὶ ἤγγειλε τὴν ἀπειθείαν ταύτην, μετέβην μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τόπου. Εἶδον πολλοὺς Ἀραβας καὶ Αἰθίοπας ἐν τῷ ὅπλοστασίῳ καὶ ἤρχισα νὰ ἐπιπλήττω τοὺς φρουροὺς, διότι εἶχον ἀφήσει ξένους ἐντὸς τοῦ ὀπλοστασίου, ἀπειλήσας νὰ τιμωρήσω αὐτοὺς· ἐπεὶτα ἐξεδίωξα τοὺς Ἀραβας καὶ εἶπον «Ἐνταῦθα εἰς τὸ ὀπλοστάσιον οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ εἰσέλθῃ εἰμὴ πυροβοληταί, οὐδὲ ξένος στρατηγὸς ἔτι, αὕτη εἶναι ἡ τιμητικὴ θέσις ἡμῶν καὶ οὐδεὶς ὀφείλει νὰ εἰσέλθῃ αὐτόθι ἄνευ τῆς εἰδικῆς ἀδείας ἐμοῦ ἢ τοῦ Κυβερνήτου». Τότε ἦλθον οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἐδήλωσαν ὅτι προσεκάλεσαν τοὺς ἀχθοφόρους τούτους, ὅπως συναθροίσωσι τὰς σφαῖρας τῶν τηλεβόλων, διότι τοῦτο δὲν ἦτο ἐργασία δι' ἐλευθέρους ἀνθρώπους. Ἀφῆκα ἡσύχως αὐτοὺς νὰ αἰτιολογηθῶσιν, εἶτα δὲ ἠρώτησα αὐτοὺς ἂν ἐθεώρουν ἐμὲ καὶ τὸν Schnizlein καὶ Ruepprecht ὡς ἐλευθέρους ἄνδρας. «Βεβαίως», ἦτο ἡ ἀπάντησις. «Ἀλλ' ἂν λοιπὸν ἡμεῖς οἱ τρεῖς δείξωμεν εἰς ὑμᾶς, πῶς γίνεται ἡ ἐργασία αὕτη, εἶναι ἀτιμωτικὸν χειρωνακτικὸν ἔργον;» «Ὁχι, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ κάμῃς». «Τότε εὐθὺς θέλω ἀποδείξει ὑμῖν τὸ ἐναντίον», εἶπον καὶ ἡμεῖς οἱ τρεῖς ἤρχισαμεν παρευθὺς νὰ ἀνεγείρωμεν πυραμίδα σφαιρῶν. Ὅτε οἱ Ἕλληνες εἶδον ὅτι δὲν ἡστευόμεθα, ἠθέλησαν εὐθὺς νὰ βοήθῃσωσιν ἡμᾶς. «Ὁχι, παιδιὰ, ταύτην τὴν πυραμίδα ἐγείρωμεν ἡμεῖς μόνοι καὶ θὰ μείνῃ δι' ἡμᾶς μνημεῖον, ὅτι πᾶσα ἐργασία ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ εἶναι ἐντιμος».

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

ἐπιβλήματα τῶν ἐφιππίων ἀπεκόπησαν καὶ ἐχρησίμευσαν εἰς καττύματα ὑποδημάτων, πιστόλια καὶ καρβίναι ἐκλάπησαν, τέλος δὲ ὅτε ἐπανῆλθον εἰς Ἑλλάδα ὡς μέλος τῆς ἀντιβασιλείας, ἀνεῦρον ἐκ τῶν 200 ἐξαρτισμῶν τούτων καὶ τῶν προσαρτημάτων αὐτῶν κολοβά τινα δείγματα μόνον.